

Nemzetpolitika – Oberwart szorításában

Beküldte Új Aspektus - 2018, július 15 - 22:58

Ámon Antal és Békássy N. Albert Gecse Géza könyvéről

Gecse Géza a nyugat-európai református szervezet felsőőri (Felsőőr=Oberwart) tanácskozásán *Szórványosodásunk: 1918 előzményei és következményei* címmel tartott előadást 2018. július 6-án, és Ámon Antalt, az Ausztráliai Köszolgálati Rádió egykori munkatársát, a Pofosz 1956-os Hagyományörzők elnökét kérte könyvének ismertetésére. Nemcsak azért, mert immár több mint húsz éve ismerik egymást, tehát még abból az időszakból, amikor Ámon Antal aktívan rádiózott és Ausztráliában élt, hanem közben a helyzet megváltozott, mivel néhány éve az ausztráliai vállalkozástudományi végzettséget is megszerző szakember Budapestre költözött.

A könyvet, vagyis a *Nemzetpolitika – szorítóban. Aspektus – határok nélkül 2002-2017* című kötetet pedig nemcsak azért lehet bárki figyelmébe ajánlani, mert három, kifejezetten első világháborús kisfilmvetélkedővel kapcsolatos vitaestet is tartalmaz, hanem azért is, mert a jelzett időszakban meghívott előadókkal kétszer is vitatták a diaszpóra-problematikát. Az egyik ilyen alkalommal Ámon Antal volt a vendég, akivel aztán a Budapest TV reggeli műsorában is találkoztak néhányszor. Ámon Antal ausztráliai tapasztalatairól szólva megjegyezte, hogy katolikus ugyan, de el kell ismernie, hogy a reformátusok könnyű közösségalapítási technikájának köszönhetően előnyben vannak a jóval nagyobb létszámú katolikus magyarokkal szemben, akik felülről és mereven szerveződnek. Ez korlátot jelent – állapította meg Ámon Antal.

A számottevő magyar diaszpóra-lét Trianonnal kezdődött, ezért Trianon, valamint a hozzá vezető út kérdései kulcsfontosságúak, és ezekre Gecse Géza történészként már korábban is igyekezett válaszokat találni.

Ámon Antal utalt Gecse Géza orosz birodalmi gondolattal kapcsolatos könyvére, tanulmányaira, megjegyezve, hogy a szerző a doktori disszertációját is erről írta. Tehát amikor diaszpóráról és szórványról beszélünk – jelentette ki Ámon Antal –,

Ajánló

A hagyományt megélni kell!

Birodalmi áldozatok - áldozatbirodalmak

A rock and roller és a táncház-találkozó

Új biblioterápiai olvasókönyv

Gecse Géza: Expanzió és önreflexió, illetve annak hiánya az orosz politikában Szarajevótól a Herceg-szigetekig (1914 - 1919)

A "Száz év tükrében az erőszak 1914-2014" vetélkedő első három helyezettjének filmjei és véleményük a kisfilm-vetélkedő folytatásáról

Az állampolgárság aktuális nemzetközi jogi kérdései - Kántor Zoltán és Wetzel Tamás

Közös örökség – másként fenyegető globalizáció

Szoborháború és szoborbéke

Trianon-trauma - kreatív együttgondolkodás filmen

Bejelentkezés

Felhasználónév *

Jelszó *

• Új jelszó igénylése

Bejelentkezés

search this site

Add a Startlaphoz!

Eddigi programjaink

Legutóbbi programunk

Plakát: Szoborháború és területrendezés
Az eseményről szóló cikk:
Szoborháború és szoborbéke

Azelőtti programunk

Plakát: Trianon-trauma - kreatív együttgondolkodás filmen
Az eseményről szóló cikk:
Trianon-trauma - kreatív együttgondolkodás filmen

Címkék

1916-2016 **Aspektus** első világháború

Első Világháborús

Centenárium Emlékbizottság

ELTE BTK ELTE BTK Új- és Jelenkori

Egyetemes Történeti Tanszék **Gecse**

Géza I. világháború Kossuth rádió

Kulturális Életért Közhasznú

Egyesület Rákóczi Szövetség Száz év tükrében a nagy háború

Tovább

akkor legalább 1914-ig kell visszamennünk! Példaként említette, hogy Paléologue, az Oroszországba akkreditált francia nagykövet, 1914. májusának elején – még jóval a trónörökös elleni 1914. június 28-i sarajevói merénylet előtt – helyesnek érezte, hogy kormányát tájékoztassa egy Ausztria-Magyarország elleni orosz támadás tervéről. Válaszul arra a felvetésére, mit tenne Oroszország az idős osztrák császár lemondása esetén, Krivosejin orosz miniszter még a kérdés befejezése előtt közbevágott: „először is birtokba vennénk Galíciát. Szuhomlinov tábornok, a hadügyminiszterünk, a napokban magyarázta el, hogy Galícia birtoklására határaink védelme szempontjából feltétlenül szükségünk van – azon kívül, hogy ez alapvetően orosz terület” – idézte Ámon Antal Krivosejint.

Ezt követően megemlítette, hogy az oroszok már 1914. július 24-én bevezették a cár által eredetileg a „részleges”-nek tervezett mobilizációjukat. Az orosz vezérkar főnöke viszont már jó két évtizeddel korábban eleve abból indult ki, hogy a mozgósítás csak teljes lehet. Ennek következtében a mozgósítás elrendelése olyan folyamattá vált, amit az akkori körülmények között nem lehetett lefékezni, a döntésnek így a mozgósítottak bevetésével kellett végződnie. Mivel ezzel maguk az orosz politikusok sem voltak tisztában, a katonai vezetés kezébe került a valódi döntéshozatal. Igaz, nem volt közöttük komoly nézetkülönbség, hiszen az orosz politikusok többsége – a katonákhoz hasonlóan – azt vallotta, hogy: „Ha ennél a kritikus pontnál a serebetek a sorsukra hagynánk, az orosz presztízis teljesen összeomlana”. Ezt Szazonov orosz külügyminiszter a Birodalmi Minisztertanács előtt 1914. július 24-én ki is jelentette – jegyezte meg Ámon Antal.

Persze, nemcsak az oroszok, hanem Európa államférfiai és tábornokai is tudták, hogy az orosz mozgósítás háborút jelent majd Ausztriával és Németországgal – folytatta. „A mobilizáció egyenlő a hadüzenettel!” – mondta 1892. júliusában Charles Boisdeffre tábornok, a francia tábornoki kar főnöke III. Sándor cárnak, egy nappal azt követően, hogy Franciaország és Oroszország katonai szövetségre lépett.

„A mozgósítás kötelezi az ember szomszédját, hogy ugyanazt csinálja!” – magyarázta a tábornok. „Ha a szomszédod mozgósít egymillió embert a határodon és te nem csinálsz semmit, az olyan, mint az, akinek pisztoly van a zsebében, megengedi a szomszédjának, hogy az a halántékához szorítsa a fegyverét anélkül, hogy a sajátját előrántaná”. Sándor cár teljes mértékben egyetértett vele.

Ámon Antal azt is kijelentette, hogy az oroszoknak volt olyan doktrínája, amelyről David Stevenson történész megállapítja, hogy létezett „a háborút előkészítő időben Németországgal és az Osztrák-Magyar Monarchiával szemben elhelyezkedő katonai övezetekre vonatkozó meghatározó rendszer”. Tehát a lovak, takarmány és élelem vásárlása, a vasútvonal szakaszok felszabadítása a tétlen vagonoktól, a határmenti csapatok létszámának növelése hadgyakorlatok ürügyén – bizonyos mértékig már maga is mozgósítás volt!

Németország ezeket a lépéseket ugyanígy fogta fel és a németeket is mozgósításra készítette volna, még akkor is, ha Oroszország végül nem hirdette volna meg a mozgósítást.

Ámon Antal kiemelte, hogy a könyvben található hatvanhárom fejezet különböző témákról szól. Ő ezek közül – ha már az első világháborúról beszéltünk – akkor Viktor Jerofejev egyik reagálását emelné ki, amikor az orosz író azt válaszolja Gece Géza egyik kérdésére, hogy azért „kell félni Oroszországtól”, mert ők „egy kormányozhatatlan ország”!

Békássy N. Albert elmondta, hogy tavaly, amikor a párizsi szórványreformátus közösség megalakulásának 90. évfordulóját ünnepelték, akkor jutott eszébe, hogy van egy ember, aki az első világháborút szakmai szinten műveli, ezért mi lenne, ha meghívnák Gecse Gézát?

Ha nincs Trianon, akkor is nyilvánvalóan mindenütt lennének magyar diaszpóra-gyülekezetek. De nem akkora számban! Amikor az ember száz év távlatába visszatekint, rá kell döbbsennie, hogy mindaz, ami száz éve elkezdődött, nemhogy a végét járná, hanem tömör erővel újra és újra kísérti a mindennapjainkat! Másképpen fogalmazva: reformátusaink, katolikusaink, keresztyéneink, valamennyiünk óriási kihívása, hogy megtaláljuk az Isten hozottat mindazok számára, akiknek erre szükségük van. „Géza az alapötletet támogatta, és amikor már megállapodtunk abban, hogy az idén eljön közénk, megjelent az itt látható kötet. Békássy N. Albertről közben azt is megtudtuk, hogy a felesége litván, de amikor házasságuk első öt évében összeszólalkoztak, azt sem az időközben közössé vált svéd nyelven tették, hanem angolul, hogy a gyerekek ne értsék.

Az első világháborús történelmi ismeretterjesztő kisfilmvetélkedőről Gecse Géza elmondta, hogy továbbra is változatlan feltételekkel hirdették meg, ami azt jelenti, hogy 2-4 perc közötti időtartamban kell elkészíteni. A résztvevők valamennyien kapnak jutalom-pótlót, függetlenül attól, hogy helyezést érnek-e el.

A 2018-as pályázat feltételei pedig ugyanazok lesznek, mint a korábbi 2016-os vagy 2017-es esztendőé. Ez kicsit más, mint a legelső, a 2014-es esztendőé volt. Hogy miért 2-4 percesek lettek? Azért, mert 2014-ben készült pályaművek között négy percnél hosszabbak gyakorlatilag nem készültek – jegyezte meg Gecse Géza.

Fontos, hogy legyen ún. történelmi ismeretterjesztő jellegű, vagyis fel lehessen őket használni a történelem jobb megértésében. A zsűri tagjainak a tematikusak mellett, a családi történetek a kedvenceik. Adott esetben szólhat az egész klip kizárólag pusztán az első világháborúról is.

Egyébként könyve a magyarországi könyvesboltokban idén február közepe óta vásárolható meg.

Visszatérve az Ámon Antal mondottakra, Gecse Géza megállapította, hogy már a 19. század óta a magyarok az orosz közgondolkodásban semmi jóra nem számíthattak. Nem volt ez másként az első világháború során sem. Oroszországban viszont 1917-ben, miután a cárt megfosztották a hatalmától, a polgári erők továbbra is folytatták a háborút. Nem kis szerepe volt ennek abban, hogy az év őszére a bolsevikok kerültek hatalomra, akik viszont háború-ellenesek voltak és hamarosan békét is kötöttek a központi hatalmakkal. Ennek következtében a magyar közvélemény számára az oroszok megszűntek ellenségnek lenni, és Budapesten béke-eufória uralkodott el. Általánosságban elmondható, hogy 1918 őszén nem fordult meg senki fejében, hogy Románia vagy Csehszlovákia komoly fenyegetést jelenthet Magyarország számára, amiről aztán kiderült, hogy ez komoly hiba volt.

Nagyon tanulságos nemcsak az 1918-as esztendő, hanem az 1919-es is. A szerző elmondta, hogy "menet közben" is sok új összefüggésre jöttek rá, amire korábban nem is gondoltak, de ezt az esti vetítés folyamán mondja majd el.

Ezt követően Gecse Géza néhány rövid, az eddigi kisfilm-vetélkedőben díjnyertes kisfilmet mutatott be, utalva arra, hogy alapvetően az eddig értékelhető

produkciókat klip-készítésben járatos diákok küldték be. Ez elképzelhető teljesen kezdőként is – amiben a budapestiek számára mindig külön találkozókat szoktak biztosítani azért, hogy megmutassák, miként lehet/szokás/kell vagyérdemes viszonylag egyszerűen kisfilmet készíteni.

Este pedig a szerző a három 25 perces filmből mutatott be részleteket, majd megígérte, hogy vasárnap a deli órákig, tehát még a konferencia bezárásáig elküldi a tematikáját és a "gerincét" mindannak, amit ezzel kapcsolatban fontosnak tart. Természetesen azért, hogy a hallgatóság nyugodt körülmények között is megnézhesse és továbbadja ajánlását az érdeklődőknek – a vetélkedőn való részvétel lehetőségét.

Így is történt.

Kép és szöveg: **Aspektus**

A felsőöri konferencia összefoglalója – kattintással:

www.aspektus.eu/content/nyugat-europai-reformatus-tanacskozas-az-ausztri...

Linkgyűjtemény Gecse Géza felsőöri előadásának vázlatával – kattintással:

www.aspektus.eu/content/1918-elozmenyei-es-kovetkezmenyei

Címkék: nemzetpolitika Felsőőr Oberwart Ámon Antal Békássy N. Albert Gecse Géza
Nemzetpolitika - szorítóban Aspektus - határok nélkül 2002-2017 könyvbemutató
Aspektus Ausztria

Főmenü: Rólunk Aspektus cikkek Filmek és klipek Közép-Európa

Oldalcímkék: Észak-Atlanti Régió Kárpát-medence Szlovákia Kárpátalja Ukrajna Erdély
Románia Vajdaság Szerbia Délvidék Horvátország Ausztria Órvidék Burgenland
Finnugor térség Nemzetpolitika Történelem Örökségünk Kiállítások, előadások
TV- és rádióműsorok, filmek és klipek Oktatás, tanfolyamok és vetélkedők
Középiskolák és egyetemek

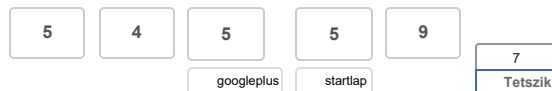
0 hozzászólás

Rendezés:

Hozzászólás írása...

Facebook Hozzászólások modul

Támogatóink

copyright © Aspektus 2012